

Danbjørg og Jákup Jensen...

(Framhald frá 1. síðu.)

MOTIVERET FORSLAG TIL BESLUTNING

Lagtingssag Nr. XIII—2/1942:
LANDSHANDILIN

Lagtingets Vareudvalg ønsker at gøre Lagtinget bekendt med nedenstaaende og ønsker med den Begrundelse, som findes i det følgende, at stille nedenstaaende Forslag til Beslutning:

Efter at der fra britisk Side er fastsat et bestemt Program for Eksport af Fødemidler o. lign., blev der samtidig fra britisk Side gennemført den Ordning, at de britiske Eksportører, som tidligere havde eksporteret vedkommende Varer til Færøerne, fremtidig vilde få tildelt Export-Licence i Forhold til deres tidligere Export. Export-Licence for det efter Exportprogrammet disponible Exportkvantum af hver enkelt Vare fordeles med andre Ord mellem saa og saa mange forskellige britiske Eksportører, saaledes at færøske Importører, herunder Vareforsyningen, kan købe fra disse Eksportører og kun fra disse.

For Oktober Kvartal 1942 fik Fitmaet Gray i Aberdeen i Henhold til ovennævnte Ordning Export-Licence for 124 Tons Hvedekorn, 55 Tons Hvedemel og ca. 32 Tons Sukker. Nævnte Firms Salg til Færøerne har hidtil fundet Sted gennem Jákup Jensen, der har virket som Agent, og i Oktober Maaned tilbød Jákup Jensen Vareforsyningen de nævnte Varer til følgende Priser: Hvedekorn Pd. St. 19 pr. Ton fas Aberdeen eller Pd St. 17/17/0 fob Leith, Hvedemel Pd. St. 20/6/0 pr. Ton fas Aberdeen og Sukker Pd. St. 22/10/0 fas Aberdeen. Vareforsyningens Direktør vidste fra andre Tilbud, og de forlangte Priser var meget for høje, og meddelte derfor den 22. Oktober 1942 Jákup Jensen, at han vilde sætte sig i direkte telegrafisk Forbindelse med Fitmaet Gray i Aberdeen. Dette skete, men førte i første Omgang kun til, at Firmaet telegrafisk og skriftligt fastholdt de forlangte Priser.

Herefter skete der ikke videre, før Skonnerten »Signhild« i Begyndelsen af November 1942, befragtet af Jákup Jensen, ankom til Thorshavn med en Del af de nævnte Varer, som kun Vareforsyningen

har Ret til at importere. Vareforsyningen, som hævdede ikke at have bestilt Varerne, tilbød at lade disse oplægge i Vareforsyningens Pakhus, indtil Prisforhandlingerne var afsluttet, men dette nægtede Jákup Jensen at gå ind paa hvorefter Varerne blev oplagret andetsteds under Oppebørselskontorets Opsyn. Den tilskrev Jákup Jensen Vareudvalget med en Klage over Vareforsyningens Fremgangsmaade, saaledes som vedlagte Genpart udviser.

Vareudvalget holdt, derefter den 16. November 1942 Møde om Sagen. Under Mødet oplyste Vareforsyningens Direktør, at Vareforsyningen ikke havde bestilt de omhandlede Varer frem, idet man først vilde have Prisprøgsmaalet ordnet. Endvidere oplyste Direktøren, at de forlangte Priser var meget for høje i Forhold til andre Tilbud. For Hvede var f. Eks. forlangt Pd. St. 19 pr. Ton fas Aberdeen, medens Vareforsyningen fornylig havde købt Hvede fob Leith for Pd. St. 15 og havde Tilbud paa Hvede fob Aberdeen til Pd. St. 16.

Amtmanden oplyste under det nævnte Møde, at han fra de britiske Censurmyndigheder var underrettet om at Jákup Jensen den 22. Oktober 1942 (den Dag, da Vareforsyningens Direktør meddelte ham, at Vareforsyningen vilde henvende sig direkte til Firmaet Gray) har sendt Firmaet følgende Telegram: „Vareforsyningen finder Priserne temmelig høje og vil telegrafere direkte til Dem. Vi tilraader ikke at reducere Priserne“.

Efter at Direktørens og Amtmandens Oplysninger var givet Vareudvalget i Mødet den 19. November 1942, blev Jákup Jensen opfordret til at komme til stede. Han blev gjort bekendt med de for Vareudvalget foreliggende Oplysninger og maatte herefter erkende, at han havde afsendt det omhandlede Telegram, og at han ikke havde andet Bevis for sin Paastand om, at Vareforsyningen havde bestilt Varerne, end en mundtlig Udtalelse fra Firmaet i Aberdeen til Direktør Jens av Reyni.

Prisprøgsmaalet for de nævnte Varer er senere ordnet, idet Priserne er reduceret saaledes: Hvedekorn Pd. St. 16 fob Aberdeen (mod de forlangte Pd. St. 20/6/0 fas Aberdeen) og Sukker Pd. St. 21/7/0 fob Aberdeen (mod de forlangte Pd. St. 22/10/0 fas

*) Tænt her.

Aberdeen. Prisreduktionen for de omhandlede Varer kan udregnes til ialt ca. 11.800 Kr. Kornet vilde blive fordyret med 20 pst., hvis det oprindelige Tilbud var accepteret.

Forestaaende bekræfter den Opfattelse, Vareudvalget allerede tidligere har haft, at Vareforsyningen og iøvrigt ogsaa andre Importører paa Færøerne er meget uheldigt stillet under den britiske Ordning, hvorefter Nødvendighedsvarer kun kan købes fra bestemte britiske Eksportører med et bestemt Maximumskvantum fra hver. Dette giver ingen Mulighed for gennem flere Tilbud at søge at få de billigste Varer frem, og det foran refererede Tilfælde synes ydermere at vise en Tendens til at udnytte Tvangssituationen til en Opskrumning af Priserne. En for Færøerne Import fuldt betryggende Ordning kan kun gennemføres, hvis det tillades Vareforsyningen og andre Importører frit at indkøbe sine Varer i Storbritannien fra den eller de Eksportører, som kan levere billigst.

Det passerende viser desuden til Overflod, at Jákup Jensen i sin Virksomhed som Agent alene har søgt at holde Priserne paa livsvigtige Nødvendighedsvarer oppe til økonomisk Fordel for det britiske Firma og ham selv, men til Skade for den færøske Befolkning.

Udvalget stiller herefter følgende

FORSLAG:

1. Lagtinget anmoder Vareudvalget og Amtmanden om at søge udvirket, at Vareforsyningen og andre færøske Importører fremtidig bliver frit stillet i Valget af Eksportører fra Storbritannien.
2. Lagtinget paalægger Vareforsyningens Ledelse fremtidig at undgå enhver Handelsforbindelse med Jákup Jensen, hvad enten denne optræder som selvstændig Handlende eller som Agent,

Lagtingets Vareudvalg,
den 8. December 1942

A. Samuelson. Jacob Fr. Øregård.
Joen Rasmussen. J. P. Davidsen.
H. Nolsøe.
Jóannes Patursson. S. Ellefsen.
øheftur. øheftur.

Fólkaflokklimirnir i nevndini
hava skrivað undir við fyrirvarni.
Hví?

Ti teirra menn troðkaðu hitt
útlendska monopolið igjøgnum fyrir
at forða, at vøruhandilin kom í
samband við tær kooperativu stóru

handilssamtøkurnar og fekk høvi
at keypa so biligt, at okkara heim-
ligu agentar ikki kundu vera í
»báti longur«, í kapping um selu-
na av verunum, ið koma til Fær-
øyar.

Jú, hesir hava grund til at vera
so stórreypandi!

Vit megu hava reint borð —
burtur við tí útlendska agentmono-
polinum. Frælsi at keypa har, ið
vørunar eru bilgastar.

»EVERITE« Asbest-Cement

Tagplader i 6-7-8-9-10 Fods Længde
3/16" Beklædningsplader 4x4 Fod
Dekorerede Plader 4x8 Fod
Egetræspanel med Tilbehør
Tagrender med Tilbehør
4" Grenrør, Bøjninger, Muffe,
Ventiler m. m.

P.F.

HAVNAR TIMBURHANDIL

Føroya Sjóvátrygging

Skip - motorbátar
útróðrarbátar - vørur
verða tryggjað

TIL 372

ØU eiga at brúka

Føroyska hondsápu

frá fabrikk OKKARA

Blanka er besta
blankingarevni.

FØROYA

BRUNATRYGGING

Hús - innbúgv - vør-
ur - verða tryggjað.

Telf. 234.

Útgevari: Føroya javnadarflokkur.
Bládstjóri P. M. Dam.
Prentsmidja Arnold Østers's
Tórshavn.